

“నేనూ ఆ అబ్బాయి ప్రేమించు కొన్నాం...” తలొంచుకొని నెమ్మదిగా అంది సీత.

ప్రసూనాంబ కొద్ది క్షణాలపాటు స్తంభించిపోయింది. కూతురి నడవడి గురించి కొంత అనుమానం కలిగించినా, అది వట్టి అనుమానంగానే మిగిలిపోతే బావుండునని వెయ్యిదేముళ్ళకు మొక్కుకొంటూ వచ్చింది. ఏదయితే జరక్కూడ దనుకుంటుందో అదే జరుగుతోంది.

గోడనానుకొని నిలబడ్డ కూతురివంక చూసిందామె.

పదహారో సంవత్సరం అప్పుడే వచ్చిందామెకి. పాలబుగ్గలు, కాటుకకట్టూ,

బాల్యం తాలూకు చిహ్నాలు ఇంకా పూర్తిగా పోనేలేదు. ఇంకా లంగా, జాకెట్టూ, గొస్టతో తిరిగే అవతారమే కళ్ళముందు మెదుల్తోంది. దీనికప్పుడే ప్రేమా?

విపరీతమైన కోపం వచ్చింది ప్రసూనాంబకి. ఆ విల్ల చెంపమీద ఈడ్చి ఒకటి వెడదామనికూడా అనిపించింది. కాని ఎంతో కష్టంమీద నిగ్రహించుకొంది. విసురుగా కూతురిచేయి పట్టుకొని దగ్గరకు లాగింది. చూలిపడబోయి తల్లిని వట్టుకొని నిలబడిపోయింది సీత. గాభదాగానూ, భయంతోనూ తల్లి మొహంలోకి చూసింది.

“పళ్ళు రాలగొడతాను! ఇంకా చిన్న పిల్లవే గదాని, ఇష్టమొచ్చినట్టు తిరగ నిస్తాంటే ఇదా నువ్ చేసే మనకార్యం?”

ఆమె రౌద్రానికి సీత కళ్ళవెంబడి సీళ్ళు తిరిగినయ్; రెండుచేతుల్తోనూ మొఖం కప్పకొని దిగ్గరగా ఏడ్చేయ సాగింది.

“సీలాంటి పాడుబుద్ధులున్నదానిని స్కూలుకి పంపటం కూడా అనవసరం; ఇవాళ్ళినుంచి స్కూలు మానేసి ఇంట్లో పడుండు...”

సీత విలపిస్తూ అక్కడే కూలబడి పోయింది.

గదిలోకెళ్ళి మంచంమీదకు వరిగి పోయింది ప్రసూనాంబ.

ఆమె మనసంతా పూర్తిగా పాదయి పోయింది.

గుండెలింకా వేగంగా కొట్టుకోవడం తగ్గలేదు. హఠాత్తుగా రమణ గుర్తుకొచ్చా దామెకి ఒళ్ళంతా జలదరించినట్లయింది,

“జామకాయలు కావాలా?” రమణ అడిగాడు.

“ఎక్కడివి?”

“సీకెందుకు? నాతో, రా!”

వెర్రిగా అతనివెంబడి పరిగెత్తింది తను.

దాసుగారి తోటలో తనను బయట నుంచోబెట్టి అతను గోడెక్కి జామకాయలు కోయసాగాడు. నాలుగయిదు కాయలు కోసేసరికల్లా తోటలో ఎవరివో కేకలు వినిపించినయ్; తను పరుగుతో ఇండిదగ్గరకొచ్చి పడింది. తర్వాతే మయిందో తనకు తెలీదు. నాలుగు రోజు ల్లరువాత మళ్ళీ కనిపించాడు రమణ. ‘ఏమయ్యాడో’, తోటమాలి బాగా కొట్టాడేమో అని తనకి ఆత్రుతగానే ఉంది. ఆ నాలుగురోజులూ స్కూల్లో కూడా కనిపించలేదు ఆ రోజు. ఇంటర్వ్యూలో తను స్కూల్ ఆవరణబయట ఉన్న

మాల సంగతి చెప్పించే తనకు ఎంతో సరదాగా ఉండేది వినడానికి. మరో సంవత్సరంకూడా గడిచిపోయింది. రమణలో రాను రాను చాలా మార్పులు వచ్చినయ్యాయి. ఒక్కడే కొడుకవడంవల్ల అతని తల్లిదండ్రులు అతనేమడిగితే అది కొనివ్వడం జరుగుతూండేది. ఎప్పుడూ ఖరీదయిన దుస్తులూ, కొత్త ఫాషన్లు- అన్నీ తమస్కూల్లో రమణే ప్రారంభం చేసేవాడు.

ప్రక్క ఊళ్ళో సర్కస్ వచ్చిందో సారి. అమ్మా, నాన్నా, తనూ బయల్దే రాదు ఎడ్లబండిలో సర్కస్ కి. అన్నయ్య అప్పటికే పట్నంలోని కాలేజీలో చేరి పోయాడు.

సర్కస్ లో తమముందే కూర్చుని కన్పించాడు రమణ.

“ఒక్కడివే వచ్చావా?” అడిగింది అమ్మ.

“అవునండీ!” అన్నాడు రమణ తన వంక చూసి నవ్వుతూ.

తనకు బోలెడు సంతోషం కలిగింది. తిరిగి వెళ్ళేప్పుడు, సరదాగా రమణతో కబుర్లు చెప్తూ వెళ్ళాల్సి సర్కస్ వదిలే సరికి పదిదాటింది. బండికట్టుకొని ఇంటికి బయల్దేరారందరూ. మాంచి వెన్నెల! ఇసుకరోడ్డుమీద బండి వెనుకనే నడుస్తున్నాడు రమణ.

“నేనూ నడుస్తానమ్మా!” అంది తను.

తల్లి వప్పుకొంది.

ఇద్దరూ బండికంటే ముందుగా కబుర్లు చెప్పుకొంటూ నడువసాగారు.

తమ ఊరి పొలిమేరల్లో కొచ్చేసరికి బండి చాలా వెనకబడిపోయింది. తండ్రి గుబుర్లనీడల మధ్యగా నడుస్తున్నారు.

“ఓ నిముషం ఆగు...” అన్నాడు రమణ.

“ఏమిటి?” అగిపోయి అడిగింది తను.

పుస్తకం షాపుకెళ్ళి నోట్ పుస్తకం కొనుక్కొన్నాంటే ఎదురుపడ్డాడు.

“ఏయ్ రమణా!” ఆదుర్గాగా పిలిచింది తను.

“ఏమిటి?”

“ఆ రోజేమయింది? ఎక్కడకు పోయా విన్నాళ్ళనూ?”

గట్టిగా నవ్వాడు రమణ

“ఎక్కడికేమింది, నీ తలకాయ! తోటమాలి నన్ను పట్టుకుపోయి మా అమ్మకు రిపోర్ట్ చేశాడు. మా అమ్మెమో గదిలోపడేసి తలుపులు మూసేసి నాన్న రానీ నీ సంగతి చెప్తానంది దాంతో నా కొంపెం భయంవేసింది. నాన్నతో చెప్తే నాన్న బొమికలిరిగేట్లు కొడతారు. అంచేత మధ్యాహ్నం మా అమ్మ తలుపు

తీయగానే బయటకు పరుగెత్తాను. సరా సరి వెళ్ళి రైలెక్కేశాను...”

“ఎక్కడికి?” ఆశ్చర్యంగా అడిగింది తను.

“ఎక్కడికేమిటి? వల్లారు! మా తాతయ్య వాళ్ళింటికెళ్ళి నాలుగురోజులూ దర్జాగా, హాయిగా ఉన్నాను.

చివరకు నిన్ను మా నాన్న వచ్చి బ్రతిమాలి తీసుకొచ్చాడు...”

బెల్ అవడం మూలాన పరుగుతో స్కూల్ కి వెళ్ళిపోయింది తను.

తరువాత కొద్దిరోజులకే వేసవికాలం సెలవులొచ్చేసినయ్యాయి! సెలవుల్లో రమణ బెజవాడ వెళ్ళివచ్చాడు. అక్కడ వాళ్ళ పిన్నివాళ్ళున్నారట. వచ్చిన తరువాత బెజవాడ టౌన్ సంగతి, అక్కడి సిని

“దగ్గరకు రా...”

తను దగ్గరకు వెళ్ళింది.

చటుక్కున కౌగలించుకొని వెదాల మీద ముద్దుపెట్టుకొన్నాడు రమణ. వళ్ళంతా కాగిపోతున్నట్లనిపించింది తనకి. శరీరంలో ఏదో జరుగుతోంది కాని ఏం జరుగుతుందో తెలీటంలేదు.

“ఛీ! ఏమిటిది?” అంది తను దూరంగా జరుగుతూ.

“ముద్దు! మా తాతయ్యగారింటి దగ్గ రున్నప్పుడు ఓ అమ్మాయి నేర్పించింది! ఇంకా చాలా ఉందిలేగాని, అదంతా తర్వాత చెప్తాను...”

మళ్ళీ ఓసారి తనకేసి గట్టిగా అదుము కొని ముద్దుపెట్టుకొన్నాడతను. సిగరెట్ వాసన గుప్పమంది. ఈలోగా దగ్గరగానే ఐండి వస్తున్న చప్పుడవడంతో మళ్ళీ ఇద్దరూ నడక సాగించారు.

మరో రెండు మూడు నెలలవరకూ అతని జాడ తెలీలేదు తనకి. అతన్ని కలుసుకోవాలని ఎంతో ప్రయత్నించింది తను. అతనంటే ఓ విధమయిన ఇష్టం కలిగింది తనలో. ఆ రోజు ముద్దుపెట్టు కొన్న తరువాత తనకు తెలీకుండానే అలాంటి అనుభవం తిరిగి కోరుకో సాగింది తను.

రిజర్ట్స్ వచ్చినయ్యే: తను పాస యింది. రమణ తప్పాడు. ఆ సంవత్సరం నుంచే తను లంగా ఓణీలు వేయాల్సి వచ్చింది! రమణ మళ్ళీ స్కూల్లో చేర లేడు.

ఓ ఆదివారం హఠాతుగా మధ్యాహ్నం పూట ఇంటికొచ్చాడు. ఆ సమయానికి తన తల్లి ఇంట్లోలేదు. ఎవరింటికొ వెళ్ళింది. ఇంట్లో తనొక్కరే ఉంది!

“ప్రసూనా! ఇదిగో ఈ ఉత్తరం ఎవ్వరూ లేకుండా చూసి చదువుకొని రేపు స్కూల్ కెళ్ళేటప్పుడు జవాబురాసి నాకివ్వు! నేను స్కూల్ దగ్గర కలుసు కొంటాను...” అనేసి మరోసారి కౌగ

లించుకొని ముద్దుపెట్టుకొని పరుగెత్తు కొంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ ఉత్తరం భావం తన కప్పటికే ఆర్థమయింది.

మూడు నాలుగేళ్ళనుంచీ ఆ ఊరి దగ్గ రగా వెలసిన టూరింగ్ టాకీస్ సినిమాలు ఆ పరిజ్ఞానాన్ని తనకు కలిగించినయ్యే!

“ప్రసూనా, నీ అందం చూస్తూంటే నాకు విచ్చెక్కిపోతోంది. మనిద్దరం ఏవేవో మాట్లాడుకోవాలనీ, ఎన్నెన్నో అనుభ వించాలనీ అనిపిస్తోంది! ఎప్పుడు, ఎక్కడ కలుసుకోవాలో నువ్వే దారి చెప్పాలి! వెంటనే జవాబు రాసి రేపు స్కూల్ కి తీసుకురా! నేను అక్కడ కలుసుకొంటాను.

నీ ప్రీయమైన రమణ...”

ఒళ్ళంతా పులకరించినట్లయింది తనకి. తనూ రమణని ప్రేమించినట్లని పించసాగింది. అతని కౌగిలీ—అతని ముద్దు—ఇంకా అతను నేర్పబోతున్న కొత్త అనుభవాలూ అన్నీ ఎంత త్వరగా చవిచూస్తామా అన్న తహ తహ పెరిగి పోయింది. తనకి రమణ కావాలి! రమ ణకి తను కావాలి! ఇద్దరూ ఒకరిని విడిచి ఒకరు ఉండలేరు. ఇద్దరి మధ్యా అంత గాఢమైన ప్రేమ ఉంది. జవాబు రాసింది ప్రసూనాంబ. కాని ఎక్కడ ఎలా ఒంట రిగా కలుసుకోవాలో ఆమెకి తెలీలేదు. అతనినే సంహా ఆడిగింది. మర్నాడు ఆ ఉత్తరం అతని కందించటం తనకేమీ కష్టంకాలేదు. ఎలా కలుసుకోవాలో, ఎప్పుడు కలుసుకోవాలో అనేక ఉపా యాలు సూచిస్తూ ఉత్తరాలు రాశా

దతను. కానీ ఏదీ ఆచరించడానికి వీలేక పోయింది. ఎప్పుడూ ఏదో ఒక అడ్డు ఉత్తరాల్లోనే చాలా రోజులు గడిచిపోయినయ్యే. ఒకటి రెండుసార్లు కలుసుకొన్నారగానీ ఎంతోసేపు గడపటానికి వీలేకపోయింది.

రమణదీ తనదీ ఓ కులం కాదు; అతనికి వదువులేదు; వ్యవసాయంకూడా చెయ్యడు. అందుచేత ఎవ్వరూ తమ వివాహానికి ఒప్పుకోరు. తనకు తెలుసది. అయితే అందుకూడా రమణ ఓ ఉపాయం చెప్పేడు. ఇద్దరూ చేతికందినంత డబ్బుతో ఊరొదిలి పారిపోవడం. తరువాత అతనేదేనా ఉద్యోగం సంపాదించడం-హాయిగా బ్రతికేయడం!

ఆ ఉత్తరమే తన తల్లిచేతిలో పడింది పొరపాటున. అంతే! మర్నాడే అన్నయ్య వచ్చి ఇంట్లో వాలాడు. తనని యస్సల్ని మధ్యలో మానిపించేశారు. గడపడాటనీ కుండా గట్టిగా కాపలా పెట్టారు. రమణ జాడే తెలీకుండా జాగ్రత్తపడ్డారందరూ. నాలుగయిదురోజులగ్గానీ తను మామూలు మనిషి కాలేకపోయింది. ఓరోజు రాత్రి అన్నయ్య తనని వింటి దగ్గర కూర్చోబెట్టుకున్నాడు.

“చూడు ప్రసూ! నేను నీ స్నేహితుడి ననుకొని చెప్పా; నువ్వు రమణని ఎందుకు వెళ్ళివేసుకోవాలనుకొన్నావ్?”

“ఇద్దరం ప్రేమించుకొన్నా మన్నయ్యా!”

“అండే?”

“ఏమి టండే?”

“ప్రేమండే ఏమిటి?”

తనకేం జవాబివ్వాలో తెలీలేదు. ఎంత ఆలోచించినా తట్టలేదు కూడా!

“మాట్లాడవేం ప్రసూ!”

“ప్రేమండే చెప్పటం ఎలా? మనసులో అనిపించేదది...”

“ఏమనివిస్తుంది?”

దీనికి తనేమీ జవాబు చెప్పలేక పోయింది...

“రమణా నువ్వు ఇద్దరూ ఒంటరిగా ఒకేచోట ఉండి కౌగలించుకోవాలనీ—వగయిరా వగయిరా...అంతేనా?”

సిగ్గుతో తలవంచుకొంది తను.

“జవాబు చెప్పాలి; సిగ్గుపడకూడదు; ముందే చెప్పాను కదా! నేనిప్పుడు నీ అన్నయ్యను కాదు; నీ స్నేహితు రాలిని...”

అవునన్నట్లు తలూపింది తను.

“ఇంకా నువ్ చూసిన సినిమాలో లాగా—ఇంట్లో ఎదిరించి వెళ్ళివేసుకోవడం’ పెళ్ళయిన తరువాత కొంచెం కష్టాలూ—తరువాత కలకాలం సుఖం—ఇవేగా నీ మనసులో కలిగిన భావాలూ...”

“అవును...” అంది తను కొంచెం ఆశ్చర్యంగా.

“దీనిని ప్రేమ అనరు ప్రసూ! ప్రేమించే వయససలు ఇదికాదు; ఈ వయసులో మనం అనుకొనేది ప్రేమ కాదు; డిజైర్! అంటే కోరిక; వాంఛ తెల్పిందా; ఈ వయసు కేవలం యవ్వనపు అనుభవాలు కోరుతుంది అంతే; రమణే కాదు; మరే కుర్రాడినయినా నువ్ వాంఛించవచ్చు; కాని ప్రేమ అలా కాదు. మరో మనిషిని సుఖపెట్టాలనుకోవడం—అతను సుఖంగా ఉండాలని కోరుకోవడం! అంతగా ఆలోచించే పరిజ్ఞానం ఈ వయసులో ఎవరికీ ఉండదు. ఇదంతా సినిమా ప్రేమ. సరే! అదలా వదిలేయ్!”

రమణ సంగతి ఆలోచిద్దాం! వాడిని నువ్ పెళ్ళాడానికి కావలసిన అర్హతలు వాడికేమీ లేవు; నీలాంటి అమ్మాయిలకి ఇద్దరకు ఇలా ఉత్తరాలు రాశాడు. నీకు తెలీదేమో! వాడికి లాగుడు కూడా అలవాటయిందని తెలిసింది. అలాంటి వాడిని

చేసుకొని జీవితమంతా దుఃఖమయం చేసుకుంటావా?”

తనేమీ జవాబివ్వలేకపోయింది. రమణ అంటే ప్రేమ పూరిగా తుడిచి పెట్టుకుపోకపోయినా, అతనంటే కొంత వరకూ ఆకర్షణ తగ్గింది ఆ మాటల్లో.

ఆ యేడు తనూ పట్నం వెళ్ళింది అన్నయ్యతో. అక్కడే చదువు పూర్తి చేసింది. అన్నయ్య విలువమైన మాటల అర్థం బి.ఏ. చదువుతోందగా తన కర్మమయింది. తర్వాత ఆయనతో ప్రేమ వివాహమయింది. ఈ ప్రేమలో పరిపూర్ణత ఉంటుంది. రమణ సంగతులు చాలా రోజులవరకూ తనకు తెలుస్తూనే ఉన్నయ్యే. తన స్నేహితురాలు నీరజనే అతను వెళ్ళాడడం — కొద్దిరోజులరువాత—నీరజే అతనిని వదిలేయటం—ఇద్దరిమధ్యా కొట్లాటలూ — కోర్టులో దావాలూ—

ఓసారి తను ఊరు వెళ్ళినప్పుడు నీరజే కనబడి చెప్పింది. విపరీతమయిన తాగుడికి బానిస అయిపోయి ఆస్తంతా అమ్ముతూండే తను చూస్తూ సహించలేకపోయిందట! అలాంటి వాడితో కనిసి ఉండటంకంటే విడిపోవటం మంచిదని నిర్ణయించుకొందిట... తన కప్పుడు అనిపించింది, అన్నయ్య దేముడిలా తన జీవితం కాపాడాడని!

అలా చక్కగా నచ్చజెప్పటం ఎంత మందికి సాధ్యమవుతుం దీరోజుల్లో! ఇప్పుడు తన కూతురు సీతకి అలా చెప్పి ఒప్పించగలదా తను; ఊహ; తనకు నమ్మకంలేదు! అన్నయ్యే రావాలి! వచ్చి సీతకు నచ్చజెప్పాలి; వాడిలా మనసుకి నచ్చేట్లు ఎవరూ చెప్పలేరు! ఒక్కో మనిషికి భగవంతుడిచ్చే విద్య అది. కాగితం కలం తీసుకొంది ప్రసూనాంబ.

“అన్నయ్యా...”

చరిత్ర మళ్ళీ మొదలయింది. అంత మెలా అవుతుందో తెలీదు...”